

samme som der. Den samme souveraine Magt, som gav de Resolutioner, der hjemlede Overdragelsen af Domainegodserne, den samme souveraine Magt har givet den samme Resolution for disse Stiftelsers Vedkommende, hvad der ogsaa er blevet paaberaabt af den ærede Ordfører. Og, hvad mere er, de Stiftelser, hvis Bestyrelser bona fide, uden Hensyn til, om det efter deres Anskuelse maatte være fordeelsagtigt for Stiftelsen eller ikke, stræbte at opfylde Resolutionen, hvilket Universitetets og Communitetets Bestyrelser gjorde, de bevirkede, at axt Godset, med en ganske ringe Undtagelse, blev Eiendom. Derimod er Godset paa Sorø Akademie for en stor Deel vedblevet at være Fæste, fordi Bestyrelsen, af Grunde, hentede fra Stiftelsens Lær, holdt tilbage. Hine Godfers Bønder have saaledes faaet deres Eiendomme for saa godt som ingen Kjøbesum, for den Arvefæsteafgift, der var bestemt, medens derimod paa Krongodser Bønderne slet ikke vilde modtage Arvefæste paa de største Godser, navnlig paa det Odsherredse, og tildeels ogsaa paa de andre. Det forekommer mig nu høist ubilligt, for ikke at sige uretfærdigt, at, medens man for Domainegodserne har givet saa fordeelsagtige Forskrifter, uagtet man havde søgt at formaae Bønderne til at modtage Arvefæste, som dog saagodt som Ingen af dem vilde modtage, skulde man nu paa Sorø Academies Gods ikke indrømme de samme Vilkaar for fremtidig Eiendoms erhvervelse som paa Domainegodserne, uagtet Fæsterne ved en vis Anskuelse hos Bestyrelsen indirecte ere blevne afholdte fra at benytte det ældre kongelige, tydelige og klare Tilfagn, hvorefter Enhver let kunde blive Arvefæster imod at svare Arvefæsteafgift og ingen Kjøbesum udrede. Hvad angaaer de nyere Godser, da vil jeg indrømme, at det var tvivlsomt, om Domaineloven burde udvides til de nyere Domainer, men, naar det først engang er antaget om Domainer, som ere erhvervede langt større end de her omhandlede Godser, nemlig Mørup og Nordruplund, saa mener jeg, at Conseqventsen ligesvem fører til, at det ærede Thing, som har antaget Loven af 8de April, maa vedtage det Samme om de nye sorøse Godser, som i en lang Række af

Nar ere behandlede aldeles eens med de gamle sorøse Godser.

Ordføreren (Krarup): Efterat den heilæredede Indenrigsminister saa ubørligen har udtalt sig, kan jeg paa Udvalgets Begne fatte mig kort. Udvalget har ikke kunnet Andet end være enigt med Regjeringen i de Anskuelser, som have ledet den til at fremkomme med nærværende Lovudkast. Vi have aldeles maattet billige, at det Fæstegods, hvorom her er Tale, gik over til Selveiendom efter samme Regler, som ere bestemte i Loven af 8de April 1831; thi deels tilhøre disse Godser offentlige Statsinstituter og saaledes indirecte Staten, deels tale disse Godfers ældre historiske Forhold for, at der maa skee dem samme Ret som det egentlige Krongods. Efter de forskellige ældre Resolutioner, som ere anførte i de Motiver, hvormed Regjeringen har ledsaget dette Lovudkast, ere Bønderne paa Sorø Academies Gods aldeles satte i Classe med Bønderne paa det egentlige Krongods, navnlig dem paa det odsherredse Gods; ved Resolutionen af 4de Marts 1795 og ved Resolutionen af 5te Juni s. A. er Universitetets og Communitetets Gods atter sat i Classe med det foranste Gods. Saaledes tale de historiske Forhold aldeles for, at disse Godser tidligere have været deelagtige i de samme Afgiftsbestemmelser og de samme Begunstigelser, som de egentlige Domainegodser, og følgelig vilde det være vanskeligt at see, hvorledes man nu skulde finde nogensomhelst skjellig Grund til at gjøre Forskiel i Vilkaarene, hvorunder disse og de egentlige Domainegodser maatte gaae over til Selveiendom.

Orsted: Jeg har vel seet i flere nyere Skrifter den Paastand, at det var urigtigt, at der hvilede faste Afgifter paa Eiendommene, men jeg maa dog tilstaae, at jeg har ikke været saa lykkelig at see det Mindste, der kunde ligne et Beviis derfor, hvorimod jeg troer, at det for en stor Deel Fæstere og Andre, som ønske at erhverve Eiendomme, er en meget tempelig Maade at erhverve dem paa, istedet for at udbetale en stor Capital, eller at have store Prioriteter, som let kunne blive opsagte, at have visse faste Afgifter, som staae i Forhold til Productionen deraf. Jeg troer, at